

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istorია

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

XXX. Constantini ad Macarium epistola de aedificatione Martyrii Servatoris nostri.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ.

Φαιρώσις τῶν ἁγίων τῶν μνήμας.

Παραχρημα δ' ἐπέλεϊτο κ' τετο. ὡς δ' ἔτερον ἀνθ' ἑτέρας σοιχεῖον ὁ κ' βάθρος τῆς γῆς ἀνεφάνη χάρος, αὐτὸ δ' ἵ λοιπὸν τὸ σεμνὸν κ' πανάγιον τῆς σωτηρίας ἀναστάσεως μαρτύρον παρ' ἐλπίδα πάσαν ἀνεφάνετο. καὶ τότε ἄγρον τῶν ἁγίων ἀντρον τῶν ὁμοίων τ' Ἐρωτήρ' ἀναβιώσεως ἀπελάμβανεν εἰκόνα. διό μ' τῶν ἐν σκότῳ καλύπτου, αὐτὸς δ' ἐπὶ τὸ φῶς ἐσήει, καὶ τοῖς ἐπὶ θείαν ἀφικνεύμενοις ἐναργῆ παρέιχεν ὁρᾶν τῶν αὐτόθι πεπραγμένων θαυμάτων τῶν ἰσοεῖαν. ἔργοις ἀπάσης γεγωνόσεως φωνῆς τὴν Ἐρωτήρ' ἀνάστασιν μαρτυρέμενον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ.

Ὅπως θεὸς οἰκοδομῆς κ' ἀφ' ἑσθίας κ' ἀφ' ἑσθίας μακάρων ἔγραψε τ' Ἐπίσκοπον.

Τούτων δ' ὡς ἐπραχθέντων, αὐτὰ βασιλεὺς νόμων ἐυσεβῶν διατάξει, χορηγίας τε ἀφθόνοις, οἶκον ἐκκλησίῳ θεοπροπῆ ἀμφὶ τὸ σωτήριον ἀντρον ἐκκελεύει μὴ πλεῖστα χυβασιλικῆ δέμας πολυελεῖα. ὡς ἀν' ἐκ μακρῶν τετο ἀεθραμένους, κ' τὸ μέλλον ἐσεῖν κρείττονι ἀεθραμένους. τοῖς μὲν δὲ τῶν ἐθνῶν ἐπὶ τ' ἐσθίας ἀρχεσιν, ἀφθόνοις ὁ δαψίλεσι χορηγίας, ὡς ἐφυῖες τε καὶ μέγα κ' πλεῖστον ἀποδεικνύει τὸ ἔργον. τῶν δ' ἐκκλησίας Ἐπισκόπων τῶν τῶν καὶ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις πρὸς ὧν, τοιαύτῃ κατέπεμπε γραφῶν, δι' ἧς τὸν Ἐρωτήριον λόγον τῆς πίστεως ἐναργῆς φωνῆς παρείρη, τῆτον γραφῶν τὸν τρόπον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Λ.

Κωνσταντῖνον ἀφ' ἑσθίας μακάρων ἀφ' ἑσθίας τῆς σωτηρίας οἰκοδομῆς.

Νικητῆς Κωνσταντῖνον Μέγιστον Σεβαστῶν, Μακαρίῳ.

Τοσαύτη Ἐσωτήριος ἡμῶν ἐστὶν ἡ χάρις, ὡς μὴ ἴμιαν λόγων θεραπειαν ἔπαρσιος θαύματος ἀξίαν εἶναι δοκεῖν. τὸ γὰρ τὸ γνωρισμα τῶν ἀγιωτάτων ἐκείνων πάθος ὑπὸ τῆ γῆ πάλαι κρυπτόμενον, τσαύταις ἐτῶν ἀεθραμένους

A

CAPUT XXVIII.

Manifestatio sanctissimi sepulchri.

NEC mora; istud quoque ut iussit erat impletum est. Postquam aliud solum, locus scilicet qui in imo erat, apparuit; tunc vero ipsum augustum sanctissimumq; Dominicæ resurrectionis monumentum præter omnium spem refulsit; & spelunca illa quæ Sancta Sanctorum verè dici potest, resurrectionis Servatoris nostri quandam expressit similitudinem, cum post situm ac tenebras quibus obrecta fuerat, rursus in lucem prodiiit, & miraculorum quæ ibi quondam gesta fuerant, historiam iis qui ad spectandum confluerant manifestissimè videndam exhibuit; rebus ipsi quæ omni voce clarius sonant, Servatoris nostri resurrectionem testata.

B

CAPUT XXIX.

Quomodo de construenda Ecclesia, ad Praesides & ad Macarium Episcopum literas dedit.

IS ad hunc modum gestis, constitutionibus & liberali sumptu suppeditato, circa salutarem speluncam deo dignum templum regali magnificentia extrui iubet. Quippe; iam pridem hoc apud se constituerat, idque quod erat futurum, divina quadam alacritate præviderat. Ac Rectoribus quidem Provinciarum per Orientem præcepit, ut impensis copiosè subministratis, ingens amplumq; & magnificum opus illud efficerent. Ad Episcopum verò qui tunc temporis Hierosolymorum regebat Ecclesiam, ejusmodi literas dedit; quibus salutaris fidei doctrinam apertissimis verbis adstruebat, ita scribens:

CAPUT XXX.

Constantini ad Macarium Epistolæ de adificatione Martyrii Servatoris nostri.

Victor Constantinus Maximus Augustus, Macario.

Tanta est Servatoris nostri gratia, ut nulla sermonis copia ad præsentis miraculi narratione sufficere videatur. Nam sacratissime illius passionis monumentum, sub terra jam pridem occultatum tot annorum spatio delituisse, Rrr ij.

Rrr ij.

quoad communi omnium hoste sublato, famulis ejus in libertatem vindicatis affulgeret, omnem revera admirationem superat. Nam tamen si omnes quotquot ubique terrarum sapientes habentur, in unum coacti, aliquid pro hujus rei dignitate dicere instituerint, ne ad minimam quidem ejus partem aspirare posse mihi videntur. Quippe hujus miraculi fides, omnem humanæ rationis capacem naturam tantum excedit, quantum humanis divina præcellunt. Quocirca hic unus mihi ac præcipuus semper est scopus, ut quemadmodum veritatis fides novis quotidie miraculis inclarescit, sic etiam mentes omnium nostrum ad sanctissimæ legis observantiam cum omni modestia & concordia alacritate incitentur. Quod quoniam omnibus perspectissimum esse confido, illud tibi in primis persuasum velim, nihil mihi antiquius esse, quam ut sacrum illum locum quem Dei jussu turpissima adjectione simulacri velut gravi quodam pondere exoneravi; & qui ab initio quidem Dei judicio sanctus fuit, postea verò multo sanctior effectus est, ex quo Dominicæ passionis fidem in lacem protulit: eum, inquam, locum fabricarum pulchritudine exornemus.

C A P U T XXXI.

Quod hanc adem, matrum, columnarum, & marmorum venustate ceteras Ecclesias superare voluerit.

DEcet itaque Prudentiam Tuam, lingula ad opus necessaria ita disponere & curare, ut non modo Basilica ipsa omnium quæ ubique sunt pulcherrima; sed & reliqua membra ejusmodi sint, ut omnes quantumvis eximia singularum urbium fabricæ, ab hac una facile superentur. Ac de parietum quidem substructione & elegantia, Draconiano amico nostro, agenti vices Præfectorum Prætorio; & Præfidi provincie scias à me curam esse commissam. Jussit siquidem pietas nostra, ut artifices & operarii, & quæcumque ad hoc opus necessaria esse ex Prudentia Tua cognoverint, protinus instante illorum sollicitudine dirigantur. De columnis verò & marmoribus, quæcumque & pretiosiora & utiliora esse ipso aspectu judicaveris, cura ut ad nos perficerbas: ut cum ex literis tuis cognoverimus quot & qualibus opus sit, ea un-

A λαθεῖν, ἀρχεῖς ἔδρα τὸ κοινὸν πάντων ἐπι
 ἀναρέσεως ἐλευθερωθεῖσι τοῖς αὐτῶν
 πρὸν ἀναλάμπειν ἐμελλε, πάσαν ἐπι
 ἀληθῶς ὑπερβαίνει. εἰ γὰρ πάντες οἱ διὰ τῆς
 σης τῆς οἰκουμενῆς εἶναι δοκῶντες θεοὶ, εἰς τὸ
 τὸ αὐτὸ σωελθόντες, ἀξίον π τὴν πρῶτον
 ἐδελίσσων εἰπεῖν, ἔδ' ἂν ἄσπερ τὸ βραχίον
 Ἰσραὴλ ἀμιλληθῆναι διωρίσασθ' ἐπὶ τοσούτοις
 σαν ἀνθρώπων λογισμῶν χαρηλικὴν φωνήν
 τὴν θαύματος τέτη ὑπερβαίνει, ὅσα τῶν
 ἀνθρώπων ἡτὰ ἐργὰ σιωπῆσθαι διωρίσασθαι
Bρα. διὰ τὸ τοῦ γέν' ὅδ' αἰεὶ ἔστω ὁ κ' ἡμῶν
 μοισκοπὸς, ἢ ὡσπερ ἑαυτὴν ὀσμύρα καὶ
 ἴεροισι θαύμασιν ἢ τῆς ἀληθείας πίστις ἐπι
 νύσιν, ἔτω ἡ ψυχὴ πάντων ἡμῶν ὡς τὸ
 ἅγιον νόμον ζωφροσύνη πάση καὶ ὁμορφίᾳ
 νι ἁποδυμία σπερδαίστεραι γηρωθῆναι
 ὄντων πάντων εἶναι νομίζω φανερόν, ἐκείνο μα
 λιστα πεπεῖσθ' βέλομαι, ὡς ἀρα πάντων μα
 μάλλον μέλει, ὅπως τὸν ἱερόν ἐκείνον τόπον, ὃ
 Θεὸς ἄσπερ ἀγαθὴ, αἰχίαις εἰδὼς ἄσπερ
 ἴηκταις ὡσπερ πῶθ' ἐπικειμένη βάρυς οὐ
 φισα. ἅγιον μὲν δὲ δόξης Θεὸς κερτα γη
Cρημένον. ἀγιώτερον δ' ἀποφανθέντα, ἀφ'
 ἔστω τῆς πατρὸς πίπν εἰς φῶς ἁπογαγῶν,
 οἰκοδομημάτων κατὰ κοσμήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΑ.

Περὶ τῆς ἐν τῷ οἰκουμενικῷ πατρὶ ἐκκλησίᾳ οἰκοδομηθῆσθαι καλλίονα τῶν ἄλλων ἐκκλησιῶν μαρμαρίων.

Προσῆκει τοίνυν τὴν σὴν ἀίχνην ἐν
 ποιήσασθ' ἀσπνοίαν, ὡς ἔ μόνον βασιλικῶν
 τῶν ἀπαλαχῆ βελίονα. ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ
 τοιαῦτα γηρωθῆ, ὡς πάντα τὰ ἐφ' ἑκάστῃ
Dκαλλισυνοία πόλεως, ὑπὸ τῆς κτισμῶν
 τέτηνικῶν, καὶ ὡς μὲν τῆς τῶν τοῦ γέν'
 γέρεσθ' τε καὶ καλλιέργιας, δρακίλιαν τῶν
 μετέρω φίλων τῶν διέποιν τὰ τῶν ἐπαρῶν
 μέση, καὶ τῶν τῆς ἐπαρχίας ἀρχόντι, παρ'
 τὴν φρογνίδα ἐγκεχειρῶν γήωσκε. καλλί
 ται γὰρ ὑπὸ τ' ἐμῆς εὐσεβείας, καὶ τεχνίταις
 ἐργάτας, καὶ πάντ' ἄσπερ εἰς οἰκοδομὴν ἐπι
 καῖα τυγχάνειν ὡς τῆς σῆς κατὰ μῶν
 ἀγχνοίας, ὡς ἀρχεῖμα διὰ τῆς σῆς
 περνοίας ἀποσάλινα. ὡς δὲ τῶν κτισμῶν
 εἶτην μαρμαρίων, ἂ δ' ἂν νομισίας εἶναι
 μιώτερον τε καὶ κερσιμώτερον, αὐτῆς σῆς